

Webometrics
**RANKING WEB
OF UNIVERSITIES**

راهنمای راهبران وبگاه های دانشگاه مازندران

پاییز ۱۳۹۵

مرکز فناوری اطلاعات دانشگاه مازندران

تهیه کننده گان: بنفشه سعدآبادی، کرشنا زمانی

تاریخچه وبومتریک

افزایش روزافزون دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در چند دهه اخیر در سطح جهان و نیز توجه بیشتر به آموزش عالی در میان کشورهای در حال توسعه، موضوع رقابت میان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را بیش از پیش برجسته ساخته است. به عبارت دیگر، دانشگاه‌ها در عرصه جذب دانشجو، بودجه پژوهشی و طرح‌های تحقیقاتی ملی و بین‌المللی و نیز تبادل استاد و دانشجو در حال رقابت با یکدیگر هستند و بسیاری از آن‌ها از این طریق به دنبال جذب اعتبارات مالی ملی و بین‌المللی هستند. از این رو، وجود معیاری برای ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها مهم به نظر می‌رسد. بر همین اساس نظام‌های متعدد و متنوع رتبه‌بندی دانشگاهی طراحی، اجرا و پیاده‌سازی شده‌اند. با توجه به اهمیت جذب دانشجو و بودجه، مرتبه وبگاه دانشگاه به عنوان مهمترین مرجع معرفی قابلیت‌ها و شرایط یک دانشگاه به مخاطبان و تایید سهم وبگاه دانشگاه در معرفی امکانات آموزشی و پژوهشی، رتبه بندی وبگاه دانشگاه‌ها می‌تواند معیاری از عملکرد یک دانشگاه در فضای مجازی باشد. لذا پایش و ارتقا جایگاه وبگاه یک دانشگاه جزو اهداف کلان دانشگاه‌ها می‌باشد.

سیستم‌های رتبه‌بندی دانشگاهی از سال ۱۸۶۵ میلادی در دنیا ظهور یافتند. در این میان نظام‌های مختلفی به موضوع رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان پرداخته‌اند و از روش‌ها و شیوه‌های مختلف و متفاوتی برای ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاهی استفاده نموده‌اند. از میان شاخص‌های مورد استفاده، تقریباً همه نظام‌های رتبه‌بندی از شاخص‌های کمی و کیفی ارزیابی وضعیت آموزشی، پژوهشی، رفاهی و نیز وضعیت دانش‌آموختگان دانشگاه مربوطه استفاده می‌کنند. مجموعه این شاخص‌ها نمادی از کیفیت موسسات و دانشگاه‌ها بر اساس مواردی از جمله ترکیبی از داده‌های مبتنی بر تجربه، برون‌داد پژوهشی و استنادات صورت گرفته به آن‌ها و نظرات گروه‌های متفاوت متخصص شامل دانشجویان، دانش‌آموختگان، فن‌آوران و کارفرمایان می‌باشد. در حال حاضر بیش از ۲۵ نظام ملی و بین‌المللی رتبه‌بندی دانشگاهی در جهان وجود دارد که در میان آن‌ها چند روش بیشتر مورد توجه قرار گرفته است و از اهمیت نسبی بیشتری در عرصه بین‌المللی برخوردار است. در میان این نظام‌ها، چهار شیوه رتبه‌بندی تایمز در انگلستان به عنوان قدیمی‌ترین نظام رتبه‌بندی، نظام رتبه‌بندی دانشگاه شانگهای چین، رتبه‌بندی وبومتریک آزمایشگاه تحقیقاتی **Cybermetric** اسپانیا و در نهایت رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان اسلام (OIC طراحی شده توسط سازمان کنفرانس اسلامی) وجود دارند. نظام رتبه‌بندی ویژه‌ای نیز در کشور، برای دانشگاه‌های علوم پزشکی وجود دارد که براساس آن دانشگاه‌های علوم پزشکی سالیانه ارزیابی و رتبه‌بندی می‌شوند.

شاخص‌های وبومتریک

شاخص‌های وبومتریک با هدف ارزیابی میزان توجه موسسات به نشر اینترنتی ایجاد شده‌اند. بنابراین دانشگاه‌های با کیفیت آموزشی بالا ممکن است به دلیل عدم تمایل به سیاست‌های انتشار اینترنتی، در این نوع رتبه‌بندی رتبه مورد انتظار خود را بدست نیاورند.

ارزیابی وبومتریک وبگاه دانشگاه‌ها بر اساس امتیازات مکتسبه در چهار زمینه اصلی انجام میشود. هر کدام از این چهار شاخص دارای وزن آماری مشخص در امتیاز نهایی می‌باشند. این چهار شاخص به همراه وزن آماری آنها در زیر آورده شده‌اند.

۱. اندازه و حجم وب‌گاه موسسه (وزن آماری ۲۰٪):

مانند تعداد صفحات وبی دانشگاه، توانایی در تولید الکترونیکی دانش، تعداد زیر دامنه‌های مستقل وب‌گاه، دامنه واحد برای همه زیر وبگاه‌های دانشگاه، ارائه برنامه‌های آموزشی الکترونیکی در وب‌گاه‌ها و....

۲. رویت پذیری (وزن آماری ۵۰٪):

مانند امکان دسترسی به منابع موجود در وبگاه و قابلیت جستجو پذیری صفحات وب از طریق جستجوگرهای وبی

و....

۳. تعداد فایل‌های غنی اطلاعاتی (وزن آماری ۰.۲۵):
مانند فایل‌های با فرمت PDF, PS, PPT, DOC, DOCX, صفحات شخصی محققین، انباره‌های موضوعی، گزارشات سازمانی، کتابخانه‌های الکترونیک و....
۴. تعداد مقالات بازیابی شده از طریق جستجوگر علمی (Scholar) (وزن آماری ۰.۱۵):
جستجوگر علمی گوگل این امکان را فراهم میکند تا بتوان متون علمی را بر اساس موضوعات تخصصی جستجو کرد. تعداد متون بازیابی از دامنه وبگاه یک دانشگاه عاملی مهم در ارتقا این شاخص میباشد.

نظر به اهمیت معرفی دانشگاه مازندران در فضای مجازی به عنوان ارائه دهنده هویت دانشگاه و ارتقا جایگاه آن در فضای مجازی بخش پشتیبانی وب و پرتال دانشگاه مازندران آیین نامه مذکور را تهیه و در اختیار راهبران زیر وبگاه‌های دانشگاه قرار داده است. از آنجا که ارتقا جایگاه دانشگاه مازندران در فضای مجازی یکی از اهداف کلان دانشگاه می باشد؛ لذا رعایت موارد ذیل توسط راهبران وبگاه‌های دانشگاه الزامی است.

آیین نامه عمومی

- ۱- اسامی فایل‌ها همگی باید با الفبای لاتین باشد.
- ۲- کلمه عبور و نام کاربری هر فردی بصورت محرمانه در اختیار ایشان قرار گرفته است و نباید در اختیار غیر قرار گیرد. در غیر اینصورت عواقب حقوقی متحمل شخص ایشان می شود.
- ۳- اطلاعات متنی حتی الامکان در صفحات وبی مربوطه با رعایت کلمات کلیدی تایپ شود. در غیر این صورت اطلاعات به صورت فایل‌های ورد یا پی‌دی‌اف در صفحات وب قرار گیرد. اکیدا توصیه می شود از قرار دادن تصاویر متون خودداری شود.
- ۴- از آرم دانشگاه با لینک به صفحه اصلی (که در سر صفحه وبگاه موجود است) در زیر وبگاهها استفاده شود تا دسترسی به وبگاه اصلی به راحتی امکان پذیر شود.
- ۵- نام هر کدام از اساتید محترم هیات علمی یا کارکنان و مدیران دانشگاه در هر قسمت وب (درو وبگاه دانشگاه یا خبرها و اطلاعیه‌ها و مصاحبه‌های خبرگزاری‌ها) به CV ایشان یا وبگاه دانشگاه پیوند داشته باشد.
- ۶- اطلاعات قرار داده شده در وبگاه به صورت دوره‌ای منظم به روزرسانی شود.
- ۷- دسترسی به اطلاعات باید به آسانی امکان پذیر باشد.

دانشکده‌ها و زیر وبگاهها

- ۱- فرم‌ها و آیین نامه‌های مربوط به دانشکده بصورت تصاویر اسکن شده قرار داده نشود، بلکه به صورت متن یا فایل pdf یا word باشد.
- ۲- اندازه هر تصویر بارگذاری شده در بخش اخبار حداکثر 40 kb باشد.
- ۳- تعداد تصاویر بارگذاری شده در بخش اخبار حداکثر ۵ عدد باشد.
- ۴- دامنه تمام زیر وبگاه‌های مرتبط با دانشگاه مازندران با دامنه اصلی دانشگاه (umz.ac.ir) ایجاد شوند.
- ۵- در هنگام ورود اطلاعات متنی دقت لازم انجام گیرد و در آینده متن وارد شده حتی المقدور ویرایش یا حذف نشود. مطالب پویا بهتر است بصورت فایل قرار گیرد.
- ۶- افراد شاغل در هر واحد باید توسط وبگاه آن واحد معرفی شده و طریقه ارتباط با ایشان قید شود.
- ۷- بخش‌های مختلف دانشکده بصورت کامل معرفی شوند و مهمترین آنها در منوی دانشکده قرار گیرد.
- ۸- از کلیه صفحات لینک به وبگاه اصلی دانشگاه وجود داشته باشد.
- ۹- اسامی هیات علمی و دسترسی به CV ایشان اهمیت ویژه‌ای دارد.

- ۱۰- اخبار و اطلاعیه های علمی در زیروبگاهها و دانشکده ها بصورت کارآمد و به روز باشد.
- ۱۱- نظارت بر **fultext** مقالات مربوط به مجلات دانشکده بر عهده دانشکده است.
- ۱۲- منابع کتاب های الکترونیکی یا مقالات مفید یا حتی ارائه محصولات نرم افزاری رایگان با رعایت حق کپی رایت در وبگاه قرار گیرد تا بازدید و آمار وبگاه بالا رود.
- ۱۳- اندازه اسلایدر صفحه اصلی باید حداکثر ۱۵۸۳*۷۵۰ **px** و با حجم حداکثر ۱۷۰ **kb** باشد.
- ۱۴- اندازه **Icon** های چرخشی پایین صفحات زیروبگاهها باید ۲۱۵*۱۱۲ **px** باشد.

بخش خبری

- ۱- بارگذاری عکس هیچ تاثیری در شاخص و بومتریک ندارد. از آنجاییکه عکس های زیاد باعث بالارفتن حجم وبگاه و سرعت کم بارگذاری صفحه است لطفا حداقل تعداد و حداقل حجم را رعایت فرمایید.
- ۲- اندازه اسلایدر صفحه اصلی باید حداکثر ۱۵۸۳*۷۵۰ **px** و با حجم حداکثر ۱۷۰ **kb** باشد.
- ۳- تعداد عکس های موجود در اسلایدر نباید از ۴ عدد بیشتر باشد.
- ۴- خبرهای وارد شده به تفکیک خبر و اطلاعیه و رویداد در وبگاه قرار گیرد و ادغام نشوند.
- ۵- هماهنگی با معاونت پژوهشی هر دانشکده برای اخبار و رویدادهای علمی آن دانشکده پیشنهاد می شود.
- ۶- معاونت فرهنگی دانشگاه مسئول اطلاع رسانی کلیه رویدادهای فرهنگی و جشنواره هاست. هماهنگی با ایشان بهترین راه است.
- ۷- قبل از تاریخ مشخص شده برای رویداد خاص به دفعات کافی مکان و زمان آن رویداد در وبگاه یادآوری شود.
- ۸- خبرگزاری های مصاحبه کننده با اعضاء ملزم به ایجاد پیوند به نام دانشگاه و **CV** استاد مربوطه هستند.
- ۹- کلیه اخبار ایجاد شده توسط روابط عمومی باید به اسامی درون آن خبر لینک **CV** داشته باشد.
- ۱۰- بهتر است با هماهنگی با استانداری و ادارات عالی رتبه استان و منطقه ۲ آموزشی ترتیبی اتخاذ گردد که پیوند دانشگاه مازندران در وب گاه آن سازمانها قرار داده شود.
- ۱۱- گزارش های سالانه و ماهانه از فعالیتهای بخش های مختلف فراهم شود.

آیین نامه ورود اطلاعات رزومه توسط اساتید (CV)

- ۱- رزومه اساتید به زبانهای فارسی و انگلیسی و در فرمت های (**pdf , doc , html**) قرار گیرد. در رزومه باید بخش های مقالات، طرح های تحقیقاتی، پایان نامه ها و ... تکمیل گردد و هر مقاله به صفحه اصلی آن لینک داشته باشد.
- ۲- در صورتیکه مقالات در وبگاه های معتبری ایندکس شده است باید آدرس اینترنتی منبع اطلاعاتی در رزومه قید گردد، همچنین درج آدرس وبگاه دانشگاه ضروری است.
- ۳- فایل های اسلایدهای دروس تئوری اساتید (**ppt**) و جزوات درسی اساتید در فرمت (**pdf, doc**) در وبگاه دانشکده - گروه در بخش آموزش گروه مربوطه قرار گیرد.
- ۴- فایل های اسلایدهای کنفرانس کلاسی دانشجویان ارشد و دکتری تخصصی در فرمت **pdf** و **doc** در وبگاه در بخش گروه آموزشی قرار گیرد.
- ۵- پایان نامه ها و طرح های تحقیقاتی در لینک مجموعه های کتابخانه الکترونیک دانشگاه قرار گیرد.

آیین نامه ورود اطلاعات توسط بخش فنی دانشکده و IT

- ۱- استانداردهای طراحی وبگاه رعایت شود.

- ۲- ایندکس کردن وبگاه در موتورهای جستجوی معتبر توسط بخش فنی صورت گیرد.
- ۳- بهینه سازی موتورهای جستجو با توجه به ساختار فنی وبگاه انجام شود.
- ۴- افزایش صفحات پرمحتوا.
- ۵- ایجاد انباره های موضوعی و بانک های اطلاعاتی تحت وب با صفحات قابل دسترسی برای موتورهای جستجو.
- ۶- کلیه مستندات فایل های **word** و **excel** و **powerpoint** در شاخه های قابل دسترسی در وبگاه دانشگاه قرار گیرد.

مرکز فناوری اطلاعات دانشگاه مازندران

مراجع:

<http://www.webometrics.info/en> .۱

<http://www.isc.gov.ir> .۲

<http://ur.isc.gov.ir/default.aspx?Lan=fa> .۳